

ПРАВО І СУСПІЛЬСТВО

Науковий
журнал

Журнал заснований
у 2004 році з ініціативи
генерал-лейтенанта міліції
ВІТАЛІЯ ФЕДОРОВИЧА
ЗАХАРОВА, заслуженого
діяча науки і техніки
України, кандидата
юридичних наук, професора

Свідоцтво про державну
реєстрацію – серія КВ
№ 11724-595 ПР
від 12.09.2006

Офіційний сайт:
www.pravoisuspilstvo.org.ua

Виходить 6 разів на рік

Адреса редакції:
49064, м. Дніпро,
вул. Орловська, 1-Б
тел.: (056) 371-51-47

ISSN 2078-3736

У номері

*РОЗБУДОВА ДЕРЖАВИ І ПРАВА:
ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА КОНСТИТУЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ*

ЦИВІЛІСТИКА

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

ТРУДОВЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

*АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС,
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО*

*ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА,
КРИМІНОЛОГІЇ ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА*

КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНАЛІСТИКА

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

6
2018

ПРАВО

6 • 2018

І СУСПІЛЬСТВО

Науковий
журнал

РОЗБУДОВА ДІ
ПИТАННЯ ТЕС

Науковий журнал. Заснований у 2004 році. Засновники: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», Фонд юридичної науки Академіка права В.В. Сташиса, Національна академія внутрішніх справ. Видавець – ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет». Включений до переліку фахових видань України з юридичних наук (Постанова Президії ВАК України від 10.03.2010, № 1-05/2). Проведено переєстрацію видання (Наказ МОН України № 261 від 06.03.2015, додаток № 13).

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази *Index Copernicus International* (Республіка Польща)

Головний редактор **М.В. Корнієнко**
Заступник головного редактора: **О.М. Джужа**

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію автора

За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів

Зміни до тексту та скорочення, що не впливають на зміст матеріалів, а також їх перейменування вносяться редакцією без узгодження з автором

Рукописи не рецензуються і не повертаються

Ухвалено до друку та поширення через мережу Internet
Вченою радою Дніпровського гуманітарного університету (протокол № 4 від 20.12.2018 р.)

Бандурка О.М. – доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України;
Богатирьов І.Г. – доктор юридичних наук, професор;
Вербенський М.Г. – доктор юридичних наук, професор;
Джужа О.М. – доктор юридичних наук, професор;
Ємець Л.О. – кандидат юридичних наук, доцент;
Калюжний Р.А. – доктор юридичних наук, професор;
Кисельов О.О. – кандидат юридичних наук, доцент;
Колпаков В.К. – доктор юридичних наук, професор;
Корнієнко М.В. – доктор юридичних наук, професор;
Макушев П.В. – доктор юридичних наук, професор;
Мисливий В.А. – доктор юридичних наук, професор;
Недов С.Л. – кандидат юридичних наук, доцент;
Сергєвнн В.А. – доктор юридичних наук, професор (Сполучені Штати Америки);
Торяник В.М. – доктор політичних наук, професор;
Хюльсхерстер Штефан – доктор юридичних наук, професор (Федеративна Республіка Німеччина);
Чернєй В.В. – доктор юридичних наук, професор;
Ярмиш О.Н. – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України.

ІСТО
ЗАКС

Статтю законодавчого значення дорання у вигляду базу істотної Укр на виконан
Ключов
давство, д

Стаття г законодавче ровано еє ісполнени лена основ но-трудова ное законо. лишения с
Ключев
воє законод

The artic tional and l cance has be of the execu The main se labor legisla determined of liberty fo
Key wor
source base

ЗАДОРЖНА С. М.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри європейського права
та порівняльного правознавства
(Чернівецький національний
університет імені Юрія Федьковича)

УДК 341.01

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ У КЛАСИЧНОМУ МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ: ВЕСТФАЛЬСЬКИЙ МИР

У статті проаналізовано загальні принципи міжнародного права класичного періоду, закріплені у Вестфальському мирному договорі 1648 року. Доводиться, що загальні принципи міжнародного права, закріплені у документі, стали основою для завершення панування права війни та вступ у дію права миру.

Ключові слова: принцип міжнародного права, Вестфальський мирний договір 1648 року, принцип сумлінного виконання зобов'язань, принцип заборони застосування сили, принцип суверенної рівності держав, принцип поваги прав людини.

В статье проанализированы общие принципы международного права классического периода, закрепленные в Вестфальском мирном договоре 1648 г. Доказывается, что общие принципы международного права, закрепленные в документе, стали основой для завершения господства права войны и вступление в силу права мира.

Ключевые слова: принцип международного права, Вестфальский мирный договор в 1648 году, принцип добросовестного выполнения обязательств, принцип запрещения применения силы, принцип суверенного равенства государств, принцип уважения прав человека.

The article analyzes the general principles of international law of the classical period, enshrined in the Westphalian Peace Treaty of 1648. It is argued that the general principles of international law enshrined in the document formed the basis for the completion of the law of war and the enactment of the law to peace.

Key words: the principle of international law, the Westphalian peace treaty of 1648, the principle of faithful fulfillment of international obligations, the principle of the prohibition of the use of force, the principle of sovereign equality of states, the principle of respect for human rights.

Вступ. Загальні принципи міжнародного права у звичному для нас розумінні не виникають одночасно із самим міжнародним правом. Їх появу, як правило, пов'язують із «процесом виходу міжнародного права зі стану розосередженості і перетворення його на загальне право» [6, с. 6]. Безсумнівно загальні засади міжнародного права формуються із самого початку і є незмінними протягом ряду історичних епох, однак, кожна система міжнародно-правових норм конкретного історичного періоду характеризується наявністю нової єдності принципів та ідей. Зокрема, сучасне міжнародне право є системою загальних принципів, які набувають якісно нових рис, відмінних від рис попередніх епох. Світове співтовариство, що постійно розвивається, вимагає й від міжнародного права відповідних

еволютивних змін та адаптації до сьогоднішніх потреб суспільства. Сучасне міжнародне право володіє особливою здатністю до самозбереження, що відбувається під час історичної трансформації на основі сукупності основних принципів міжнародного права.

Міжнародному праву, як «живому» організму, притаманний механізм саморегуляції, тобто пристосування до нових історичних обставин. «Міжнародне право, виникнувши у стародавній період (за деякими концепціями у міжплемінних відносинах первісних суспільств) та історично трансформуючись, залишається незмінним у своїх основних сутнісних якостях» [3, с. 47], тобто основні його принципи є непохитними. Головну роль на даному етапі розвитку міжнародного права відіграють його характерні риси (основні принципи): захист загальнолюдських цінностей та проголошення їх вищими цінностями, і відповідно відхід на другий план ролі держави, вже не основного фігуранта у міжнародно-правових відносинах, доповнення внутрішніх механізмів як єдино можливих при забезпеченні та гарантуванні основних принципів міжнародного права.

Наявність деяких спільних елементів у системі основних міжнародно-правових принципів різних епох не впливає на те, що кожна така система представляє нову єдність. Особливо це стосується сучасної епохи, де система основних міжнародно-правових принципів, набуває якісно нових рис.

Попри актуальність теми дослідження, варто зазначити, що наука історії міжнародного права загалом є досить молодою, а питання історії принципів також майже не досліджувалися, окремі аспекти проблеми висвітлені у працях таких учених України, як О.В. Буткевич, В.Г. Буткевич, М.В. Буроменський, О.В. Задорожній, В.Н. Денисов, А.І. Дмитрієв, Л.Д. Тимченко та ін., та фахівців із країн СНД, а саме Л.А. Алексідзе, Ю.А. Баскін, Д.В. Кузнецов, І.І. Лукашук.

Постановка проблеми. Отже, історія становлення міжнародного права пройшла кілька етапів еволюції, кожен з яких базувався на певних, притаманних саме цьому етапові принципах, та принципах, що пройшли усі ці ряд етапів і еволюціонували до наших часів. У даній статті спробуємо виявити та проаналізувати принципи, притаманні класичному міжнародному праву, закладені Вестфальським мирним договором.

Результати дослідження. Якісно нових рис принципи міжнародного права набувають у класичному періоді міжнародного права, який бере свій початок із закінченням Тридцятилітньої війни у Європі. Перша масштабна спроба встановити європейський правопорядок та зафіксувати підґрунтя для універсального правопорядку були закладені Вестфальським конгресом 1648 року. Таку позицію, хоча й не одностайно, підтримують багато вчених [9, с. 21; 2, с. 164; 5, с. 21]. Крім того, на думку А. Мовчана, «міжнародно-правові позиції європейських держав у XVII-XVIII ст.ст. та на початку XIX ст. залишили свій відбиток на сутності принципів та норм традиційного міжнародного права» [8, с. 29].

Переломним моментом для розвитку міжнародного права стало усвідомлення усіма учасниками війни безглуздості військового вирішення суперечок та можливості їх врегулювання мирним шляхом. Така ситуація характеризувалась відсутністю аналогів мирного розв'язання міжнародних спорів у масштабах цілого регіону у попередні історичні періоди. «Ні у середні віки, ні у давнину не було жодного прецеденту, щоб представники різних держав спільно обговорювали свої справи і встановлювали порядки, обов'язкові для всіх народів» підтверджує Ф. Мартенс [7, с. 27]. Вестфальський мир утверджений завдяки двом договорам Оснабрюцькому та Мюнстерському, які закріплювали принципи європейського правопорядку, що отримали своє наступне визнання та утвердження у наступні часові періоди та міцно закріпилися у сучасному міжнародному праві. Зокрема, мова іде про суверенітет, мирне розв'язання спорів, захист прав індивідуума із захистом власності і т.п.

Варто звернути увагу на те, що основний зміст Вестфальського миру був оформлений у вигляді двосторонніх договорів, однак з огляду на те, що участь у мирному конгресі по їх створенню брало 16 європейських держав та інших політичних сил (загалом 194 людини), які хоча і не підписували та природно не ратифікували згаданих договорів (за винятком сторін), загалом становили найбільш помітну та впливову силу тодішньої Європи. Зацікав-

леність суб'єктів і впорядку на осн значення для наст у наслідках Вест ських держав, що

Поняття Ве передбачало не с принциповими та в Європі і ознаме теза має важливе основоположног що підтверджую стерського догов межень залишат цього договору і ня договору, пос теріали для укл [4, с. 189]. Дана ми, а й усіма уч впливають із п договору, можн не залежно від пливала із само у звичаєво-пра

Принцип ня сили зафікс своє право сил ну. Той, хто діє має здійснюват ку суду» [4, с. його розумінн не можна дове постраждалог до успіху. Що і всіх чинних формулюванн лік конкретни з А. Дмитрієв родного прав ня сили – вст [4, с. 113]. К принципу до ного права. Е гурації є відс на усіх суб' позбавляють

Принци печувався ці сою яких бу більшості з ідеї про всес го миру збе

леність суб'єктів міжнародних відносин у процесі становлення єдиного європейського правопорядку на основі єдності правового регулювання у регіоні отримало найбільш важливе значення для наступного формування системи сучасного міжнародного права. Без сумніву, у наслідках Вестфальського миру були зацікавлені так чи інакше і багато інших європейських держав, що не брали участі у його обговоренні.

Поняття Вестфальський мир, яке увійшло згодом у практику міжнародних відносин, передбачало не самі договори, а узагальнювало основні його епохальні постулати, які стали принциповими та ефективними регуляторами, покладеними в основу нового правопорядку в Європі і ознаменувало завершення панування права війни та вступ у дію права миру. Дана теза має важливе значення для даного дослідження, оскільки є підтвердженням визнання основоположного принципу міжнародного права – мирного вирішення міжнародних спорів, що підтверджують § 5 статті XVII Оснабрюцького договору і відповідного йому § 115 Мюнстерського договору: «[Загальний захист миру] [§ 5] Укладений договір про мир має без обмежень залишатися у силі, і сторони договору зобов'язані дотримуватися всіх положень цього договору незалежно від їхнього віросповідання. При порушенні будь-якого положення договору, постраждалий повинен спочатку попередити порушника, а потім передати матеріали для укладання мирної угоди або винесення судового рішення на підставі законів» [4, с. 189]. Дана норма передбачала зобов'язання по дотриманню миру не тільки сторонами, а й усіма учасниками договору. Наявність двох суб'єктів дотримання зобов'язань, які впливають із принципу мирного вирішення спорів, а саме сторони договору та учасники договору, можна певною мірою розглядати як розповсюдження обов'язковості принципу не залежно від джерела міжнародного права. Для сторін договору, така обов'язковість випливає із самого договору, тоді як учасники зобов'язувалися у силу закріплення принципу у звичаєво-правовій формі.

Принцип мирного вирішення спорів підтримувався принципом заборони застосування сили зафіксованим у «[§ 7] Жодному стану не повинно бути дозволено підтверджувати своє право силоміць і зброєю. При виникненні спорів, кожний повинен дотримуватися закону. Той, хто діє всупереч цьому, повинен бути обвинувачений у порушенні миру. Вирок суду має здійснюватися всіма станами так, як це визначають закони імперії про виконання вироку суду» [4, с. 189]. Як бачимо, принцип заборони застосування сили ще не мав сучасного його розуміння та змісту, оскільки згідно з «[§ 6] Якщо протягом трьох років подібний спір не можна довести до кінця жодним із зазначених способів, то всі сторони договору за згодою постраждалого, дійдуть висновку, що ні мирова угода, ні застосування закону не привели до успіху. Щоб уникнути кривди, слід вдатися до зброї, без шкоди для наявної підсудності і всіх чинних для кожного князя і стану обов'язкових законів і порядків» [4, с. 189]. Таке формулювання принципу вказує на схожість зі статтею 33 Статуту ООН, яка містить перелік конкретних заходів щодо мирного розв'язання міжнародних спорів і варто погодитись з А. Дмитрієвим, «таке порівняння яскраво свідчить про те, що норми сучасного міжнародного права (у тому числі принцип мирного вирішення спорів та заборони застосування сили – вставка наша С.З.) сягають своїм корінням і у матеріали Вестфальського миру» [4, с. 113]. Крім того, автор вірно вказує на важливість у вирішенні міжнародних спорів принципу доброї волі, процес реалізації якого врегульовувався нормами внутрішньодержавного права. Важливою рисою принципу мирного вирішення спорів у Вестфальській конфігурації є відокремлення його від сфери релігії, зобов'язання підтримувати мир покладалося на усіх суб'єктів незалежно від міжконфесійних протиріч, а основи міжнародного права позбавляються канонічних кайданів.

Принцип сумлінного виконання взятих за Вестфальським миром зобов'язань забезпечувався цілим механізмом гарантій (§§ 114-116 Мюнстерського договору), особливою рисою яких був їх колективний характер. Сам Вестфальський конгрес, як зібрання переважної більшості зацікавлених європейських держав, постав як колективний гарант дотримання ідеї про всеосяжний мир і благо для всіх європейських держав. Така ідеологія Вестфальського миру зберігала своє практичне регулятивне значення до кінця XVIII ст., для дотримання

механізму також було укладено ряд угод між різними учасниками Вестфальського конгресу» [4, с. 76]. Принципи Вестфальського миру мали переважну силу у взаємодії з іншими нормами, зокрема § 3 Оснабрюцького договору закріплював, що «проти цього договору або проти будь-якої статті чи доповнення [до договору] не повинні ні духовні, ні мирські права, ні загальні, ні особливі рішення [церковного] собору, <...> угоди, клятви, відмови, угоди стосовно продажу й інші договори, ще менше накази 1629 р. або Празький мир із його додатковим протоколом або конкордати, [підписані] Папами, або інтерім 1548 р., або які-небудь інші мирські чи духовні розпорядження, рішення, <...> не можуть ні висуватися, ні допускатися або заслуховуватися, а також не повинні у будь-який час і у будь-якому місці процеси проти цього договору шляхом визначення прав, майнового характеру, майнових претензій або іншим чином, чи делегуванням юрисдикції ні допускатися, ні дозволятися» [4, с. 189], тобто у певній мірі можна говорити про становлення імперативного характеру принципів міжнародного права за порушення договору передбачалась відповідальність, яка повинна була конкретизуватися у внутрішньодержавному праві.

Величезний вклад у забезпечення принципу сумлінного виконання зобов'язань здійснив кардинал Рішельє, який вбачав потужну силу у даному процесі саме у Вестфальському мирі. Слушним є твердження А. Дмитрієва, який доводить, що «для досягнення цієї мети Рішельє запропонував увести інститут міжнародно-правової гарантії, яким третя держава забезпечувала б права будь-якої держави стосовно до іншої і який би потім трансформувався в інститут колективної гарантії всіх сторін договору стосовно до однієї з держав» [4, с. 116]. Така ідея була закріплена у змісті § 5 статті XVII Оснабрюцького договору і відповідного йому § 115 Мюнстерського договору» [4, с. 161].

Визнання у спільній роботі Вестфальського конгресу незалежності та суверенітету Нідерландами на основі миру з Іспанією надало поштовх до утвердження принципу суверенної рівності держав в Європі, міжнародного права та системи держав у цілому. Крім того, Вестфальському миру завдячуємо закріпленню низки міжнародно-правових принципів, властивих інститутам визнання та реституції, а саме принцип територіальності і непорушності приватної власності. Такі принципи були пізніше утверджені у положеннях Гаазьких конвенцій 1907 року про закони і звичай сухопутної війни.

Містив Вестфальський мир і ряд положень, що сприяли утвердженню принципів міжнародного економічного права, зокрема принципу загальної свободи транспортних сполучень та принципу загальної свободи торгівлі. Однак особливе значення для сучасного міжнародного права мають витоки у Вестфальському мирі принципу поваги прав людини. Можна із впевненістю стверджувати, що цей документ є першою міжнародно-правовою угодою, яка закріплює право людини на вибір релігійної конфесії (Стаття VII [Зрівнювання реформованих віросповідань] [§ 1]) [4, с. 172], заборона дискримінації [§ 35] право на вільне пересування та зміну місця проживання» [4, с. 167], право на приватну власність, як природні та невідчужувані права людини, що стали основоположними та незаперечувальними для нащадків протягом сторіч.

Підсумовуючи аналіз даного міжнародно-правового акту, можна стверджувати, що сучасні принципи міжнародного права беруть свої нормативні витоки в європейському правопорядку, встановленому Вестфальським миром, як перші спроби їх універсального визнання та колективного забезпечення і гарантування. Актом встановлюються принципи як загального міжнародного права, так і галузеві принципи, які становили єдиний правопорядок для Європи та у майбутньому отримують своє наступне утвердження у міжнародно-правових документах універсального характеру. Крім того, важливим для даного періоду є твердженням Х. Штайгера, що «першим кроком до універсального міжнародного права є поширення європейського права на американському континенті серед штатів Америки, які розвивали його після проголошення незалежності північноамериканськими колоніями у 1776 році» [1, р. 16]. Декларація незалежності США 1776 р., Конституція США 1787 р. і Білл про права 1789 р. вперше в історії людства проголошують демократичні принципи, зокрема принцип поваги прав людини. Міжнародно-правові акти з європейськими країнами

закріплюють, наприкінці що відносяться до торгівлі, взаємних володінь їх гуманності, справедливості літиці США [10, с. 30] [10, с. 317].

Правління Наполеонівської імперії стали під впливом Вестфальським миром.

Класичний період міжнародного права почався з встановлення єдиного міжнародного виконання з принцип поваги прав людини та встановлення права війни та

Список використаних джерел

1. Steiger H. I. Continuity in International Law. — М.: Наука, 1989.
2. Анцилотти П. Пер. А.Л. Саккетти.
3. Буткевич С. Альманах міжнародного права. — М.: Юридична література, 2001. — 426 с.
4. Дмитрієв А. Історія міжнародного права. — М.: Юридична література, 2001. — 426 с.
5. История международного права. — М.: Юридична література, 2001. — 426 с.
6. Курс международного права. — М.: Юридична література, 2001. — 426 с.
7. Мартенс Г. Ф. И. — М.: Юридична література, 2001. — 426 с.
8. Мовчан А. — М.: Юридична література, 2001. — 426 с.
9. Нгуен Куанг. — М.: Юридична література, 2001. — 426 с.
10. Хрестовий. — М.: Юридична література, 2001. — 426 с.

закріплюють, наприклад, принцип свободи відкритого моря (Конвенція про взаємні вигоди, що відносяться до торгівлі, мореплавства і рибних промислів на Тихому океані і до кордонів взаємних володінь їх на північно-західному березі Америки 1825 р.» [10, с. 307]); принцип гуманності, справедливості, доброї волі та підтримання миру, нейтралітету у зовнішній політиці США [10, с. 307]; принцип рівності та неупередженості у торговельних відносинах [10, с. 317].

Правління Наполеона та його військова компанія у Європі і розпад Священної Римської імперії стали причиною руйнування європейського правопорядку, заснованого Вестфальським миром.

Класичний період в історії міжнародного права пов'язують із закінченням Тридцятилітньої війни у Європі та першою масштабною спробою встановити європейський правопорядок та, як показала історія, ще закладенням підґрунтя для універсального правопорядку завдяки принципам, що були закладені Вестфальським конгресом 1648 року. Актом встановлюються принципи як загального міжнародного права, так і галузеві принципи, які становили єдиний правопорядок для Європи та у майбутньому отримують своє наступне утвердження у міжнародно-правових документах універсального характеру. Принципи сумлінного виконання зобов'язань, заборони застосування сили, суверенної рівності держав, принцип поваги прав людини, закріплені у документі, стали основою для завершення панування права війни та вступ у дію права миру.

Список використаних джерел:

1. Steiger H. *Universality and Continuity in International Public Law. Universality and Continuity in International Law.* Eleven International Publishing, the Hague, 2011. P. 13-43.
2. Анцилотти Д. Курс международного права. Т. 1: Введение – общая теория / Пер. А.Л. Саккетти, Э.М. Фабрикова; Под ред. Д.Б. Левина. М.: ИЛ, 1961. 447 с.
3. Буткевич О.В. Міжнародне право ХХІ ст.: утвердження концепції «живого права». Альманах міжнародного права. 2013. Вып. 2. С. 37-47.
4. Дмитрієв А.І. Вестфальський мир 1648 року і сучасне міжнародне право: монографія. К., 2001. 426 с.
5. История международного права / авт. кол.; под ред. А.И. Дмитриева, У.Э. Батлера. – Изд. 2-е, доп. и перераб. – Одесса: Феникс, 2013. – 574с.
6. Курс международного права: в 6 т. / АН СССР, Ин-т государства и права; гл. редакция: В.М. Чиховадзе, Ф. И. Кожевников, В.М. Корецкий и др. М.: Наука, 1967–1973. Т. 1: Понятие и сущность современного международного права / А.С. Бахов, Д.И. Бараташвили, Ф.И. Кожевников и др. 1967. 283 с.
7. Мартенс Ф. Современное международное право цивилизованных народов: в 2 т. Т. 1-2. СПб: Тип. Министерства путей сообщения (А. Бенке), 1896. Т. 1: 1882. 418 с.
8. Мовчан А.П. Международное право. М., 1996. 102 с.
9. Нгуен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пелле. Международное публичное право: в 2-х т. Т.1: Кн. 1: Формирование международного права. Кн. 2: Международное сообщество. К.: Сфера. 2000. 440 с.
10. Хрестоматия по истории международных отношений: в 5-ти книгах / Сост. Д.В. Кузнецов. Книга 3. Новое время. Благовещенск, 2013. 1007 с.

ЗМІСТ

**РОЗБУДОВА ДЕРЖАВИ І ПРАВА:
ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА КОНСТИТУЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ**

БІБА Ю. В. ІСТОРИОГРАФІЯ ТРАСФОРМАЦІЇ ВИПРАВНО-ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ (1991–2003 РР.).....	3
ГРИГОРЕНКО Д. А. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ПРИВАТНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ ПРИ ПЕРЕХОДІ ДО НЕП (1921-1924 РР.).....	9
ГРИГОРЧУК М. В. ГЕНЕЗА Й ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ В ПАМ'ЯТКАХ РИМСЬКОГО ПРАВА І ВЕЛИКІЙ ХАРТІЇ ВОЛЬНОСТЕЙ.....	17
ДАХОВА І. І. КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРИНЦИП РІВНОГО ВИБОРЧОГО ПРАВА.....	22
КОЦУРА Т. А. ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ОПТИМІЗАЦІЇ СИСТЕМИ СУДОУСТРОЮ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ТА УКРАЇНИ.....	28
ЛЕЩЕНКО О. Д. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИРШЕННЯ ВИБОРЧИХ СПОРІВ.....	33
ОЛІЙНИК А. Ю. ДЖЕРЕЛА ДОСЛІДЖЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СВОБОДИ ОСОБИ НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ.....	39
СВЯТНЕНКО А. П. ГЕНЕЗА ІСТОРИЧНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПРАВА НА МИРНІ ЗІБРАННЯ.....	45

ЦИВІЛІСТИКА

ВЕЛИКАНОВА М. М. РИЗИК ТА ЙОГО РОЗПОДІЛ У РИМСЬКОМУ ПРАВІ.....	52
ЩЕРБИНА Є. М., ГЕТЬМАН Я. В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ ЯК ОБ'ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА.....	58
КОТУХА О. С., ЧАБАН О. М. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛОЖЕНЬ МІЖНАРОДНОГО ДОГОВОРУ ПРИ РЕГУЛЮВАННІ ПРИВАТНИХ ВІДНОСИН З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ.....	63
ПАНОВА Л. В. ПІДСТАВИ ВИНИКНЕННЯ, ЗМІНИ АБО ПРИПИНЕННЯ БАНКІВСЬКИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	68
СМОРОДИНА А. Є. КОМПЕНСАЦІЯ ЗА ПОРУШЕННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ І СУМІЖНИХ ПРАВ В УКРАЇНІ.....	77
ХОДИКО Ю. Є. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ОБ'ЄКТА ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНОГО ПРАВОВІДНОШЕННЯ.....	84
ЩЕРБИНА Є. М., КУЛЬОВА А. А. ОКРЕМІ НЕДОЛІКИ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО СТЯГНЕННЯ БОРГУ ЗА ВИКОНАВЧИМИ НАПИСАМИ НОТАРІУСІВ.....	89

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

ГЕРБИЧ О. В. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СФЕРІ КІНЕМАТОГРАФІЇ.....	94
--	----

ПРИСТАЙ Т. М. СТАГЕНТСТВА В УКРАЇНІ
ТРУДОВЕ ПРАВО, ПИТАННЯ
АВЕСКУЛОВ В. Д. ПРАВО НА ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ
РАДІОНОВА-ВОДЯНОВА Т. А. ТА ЙОГО РОЛЬ У РЕГУЛЮВАННІ
ЯКОВЛЄВ О. А. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА ЇХ ВПЛИВ НА СТАНОВЛЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО
БЕРЛАЧ Г. В. ЗАРУБІЖНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЕЛЕКТРИЧНОГО ПРАВА
ГЕССЕН А. Є., ЖУРНАЛ УПРАВЛІННЯ ТУРИЗМУ
ДЖИНДЖОЯН В. В. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
КАРЕЛІН В. В. ФУНКЦІОНУВАННЯ У СФЕРІ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПРАВА
КОЛОМОЄЦЬ Т. О. ЧИ ДОЦІЛЬНИМ Є ІНТРОДУКЦІЯ ПРАВОВИХ НОРМ
КОМІРЕНКО В. І. СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СУЧАСНИХ УМОВАХ
НАШИНЕЦЬ-НАУКОВИЙ В. І. ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ І МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ
РОСТОВСЬКА К. І. ПОЛІТИКИ: ПОНЯТТЯ ТА РОЗВИТОК
СТОЛБОВИЙ В. М. ТА РОЗВИТОК СЛУЖБИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
СТОЯН К. С., РИЖИЧ ДОСВІД ДЕРЖАВНОЇ ПРАКТИКИ
ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА
КРИМІНОЛОГІЯ
БАХУРИНСЬКА С. ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОУЖИВАННЯ
КАРПЕНКО М. І. ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОУЖИВАННЯ
ПРО КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

	ПРИСТАЙ Т. М. СТАНОВЛЕННЯ ЕСПОРТНО-КРЕДИТНОГО АГЕНТСТВА В УКРАЇНІ.....	100
	ТРУДОВЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
3	АВЕСКУЛОВ В. Д. ПРАВО НА ЩОРІЧНУ ВІДПУСТКУ І ПРАВО НА ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ: СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ.....	105
9	РАДІОНОВА-ВОДЯНИЦЬКА В. О. ШТАТНИЙ РОЗПИС ТА ЙОГО РОЛЬ У РЕГУЛЮВАННІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН.....	111
17	ЯКОВЛЄВ О. А. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТРУДОВОГО ПРАВА Й ЕКОНОМІКИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СТАНОВЛЕННЯ УМОВ ПРАЦІ.....	114
	АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	
22	БЕРЛАЧ Г. В. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ У СФЕРІ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ.....	120
28	ГЕССЕН А. Є., ЖУРБЕНКО А. Є., ЗУБКО О. Є. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТУРИЗМОМ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	126
33	ДЖИНДЖОЯН В. В., ЄМЕЛЬЯНОВА М. О., ШТОНДА Г. А. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТУРИЗМУ.....	132
39	КАРЕЛІН В. В. ФУНКЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ У СФЕРІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ.....	138
45	КОЛОМОЄЦЬ Т. О. ПОДОРОЖІ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ: ЧИ ДОЦІЛЬНИМ Є ВПРОВАДЖЕННЯ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ПРАВОВИХ НОРМАТИВІВ?.....	147
52	КОМІРЕНКО В. І., МАТВЕЙЧУК В. К., ПАНТЮХ І. О. НЕОБХІДНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	154
58	НАЩИНЕЦЬ-НАУМОВА А. Ю. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД І МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ.....	159
63	РОСТОВСЬКА К. В. СУБ'ЄКТИ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ: ПОНЯТТЯ ТА ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ.....	165
68	СТОЛБОВИЙ В. М. ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ СЛУЖБОВИХ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	169
77	СТОЯН К. С., РИЖОВА К. І., КОПИЛОВА А. О. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНОЮ СФЕРОЮ.....	175
84	ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА, КРИМІНОЛОГІЇ ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА	
89	БАХУРИНСЬКА О. О. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ.....	182
94	КАРПЕНКО М. І. СТРУКТУРА РОДОВОГО ОБ'ЄКТА ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.....	189

КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНАЛІСТИКА

БАСАЙ В. Д. ПОХІДНІ ДОКАЗИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ: ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ.....	195
ГАФИЧ І. І. ПРОКУРОРСЬКИЙ НАГЛЯД ЗА ЗАКОННІСТЮ ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ З РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПІДСТАВ.....	200
ЛАТИШ К. В. КІБЕРВАНДАЛІЗМ: ОКРЕМІ СПОСОБИ ВЧИНЕННЯ	205
МАМКА Г. М. ПРО ДЖЕРЕЛА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ РІВНОСТІ ЯК ПРИНЦИПУ ЮРИДИЧНОГО ПРОЦЕСУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	210
МАРУШЕВ А. Д. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧОГО ОГЛЯДУ ПРИМІЩЕНЬ У ПРОЦЕСІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО БАНКРУТСТВА.....	216
ОРЛОВА Т. А. ОСОБЛИВОСТІ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗАВІДОМО НЕПРАВДИВИХ ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО ЗАМІНУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ.....	223

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

АСІРЯН С. Р. СПЕЦІАЛЬНІ ПРОЦЕДУРИ ТА ІНШІ МЕХАНІЗМИ РАДИ ООН ІЗ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	229
ВАЙЦЕХОВСЬКА О. Р. ОСОБЛИВОСТІ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ.....	235
ЗАДОРЖНА С. М. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ У КЛАСИЧНОМУ МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ: ВЕСТФАЛЬСЬКИЙ МИР.....	241

